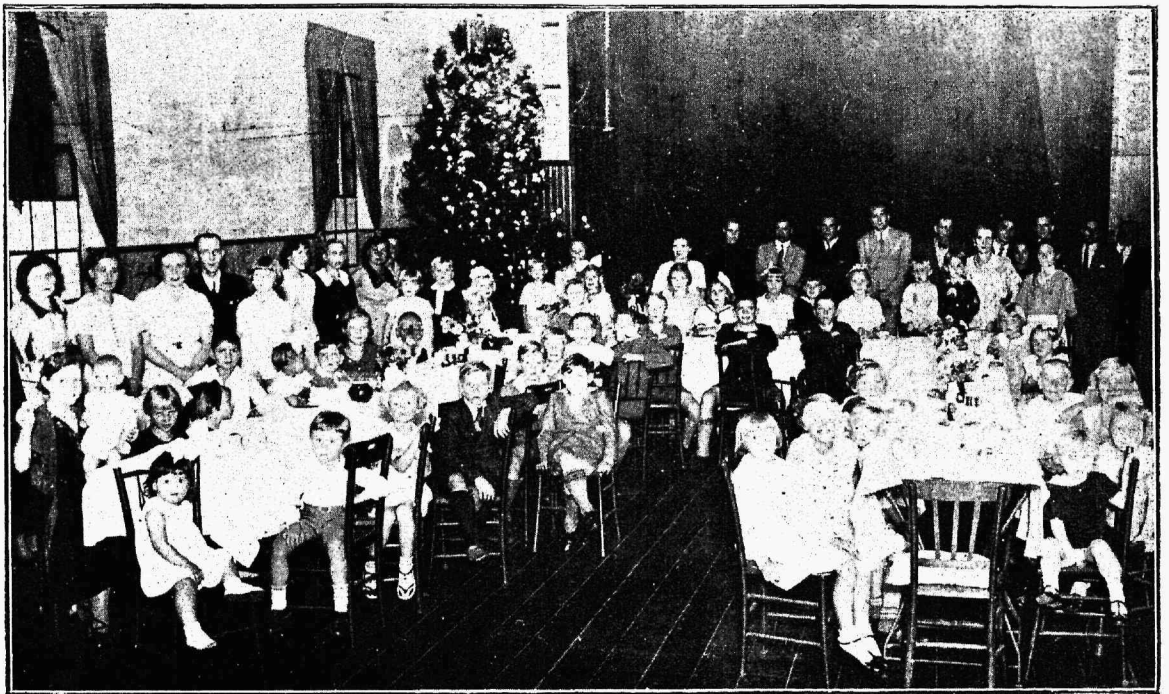

MEIE KODU

Lõuna-Ameerika Eesti ajakiri

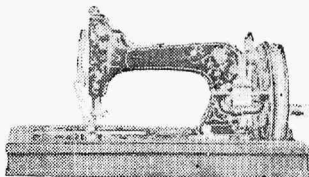

Ootamatu Jõuluvana (kirjeldus v. lhk. 10)

N.º 1

1935

Kes tahab osta

häd ja
odavat,
peaegu
uut,
pruugitud

õmblusmasinat,

küllastagu pealadu

Rua Conselheiro Ramalho, 274

Telefon 7-6191, Aveniida Briga-
deiro Luis Antonio nurgal.

Trammid : (nr. 3, 5, 30, 40, 47)

Paraiso, Aveniida ja Villa Cle-
mentino. Käsimasinad alates Rs.
65\$000, jalaga — alates Rs. 150\$000
ja kallimad.

**Pakkimiskulud sisemaale
saatmiseks kannab äri.**

AD R. H. S. S.
RAAM/TIKOOU

ÄRGE UNUSTAGE KÜLASTADA
SÃO PAULO EESTI SELTS

„UUS KODU”

EINELAUDA

MAITSEVAD LÕUNA- JA ÕH-
TUSÕOGID.

TEENIMINE KORRALIK.
PIDUDE AJAL SUUREPÄRA-
LISED KÜLMAD JA SOOJAD
SUUPISTED.

RUUMID UUESTI REMON-
TEERITUD.

Austusega:

EVALD KVARNSTRÖM

„MEIE TEE”

On ainuke Põhja-Ameerika
eestlaste kuukiri. Huvitavad
kirjeldused eestlaste elust
Ameerika linnades ja sisemaal

TOIMETUS JA TALITUS:

310 Lenox Ave, NEW YORK, N.Y.

Tellimiste vastuvõtmine São Paulos:

J. SESTVERK

RUA AUGUSTA, 24 ja

“MEIE KODU”

TOIMETUSES

Rua Espirita, 41-a - Casa I

Saksa päevapildi toostus

Asutatud 1890 a.

“BERNARDO”

ARTHUR SCHMIDT

Kõige parem ja peenem
töö päevapildistuse alal

Suurendus heledas või
t u m e d a s toonis, õli-ja
pastel värves

Valmistakse tellija soovii
koduseid pildistusi

REPRODUCEERIMINE

Rua São Caetano, 111 (ant. 103)

SÃO PAULO

Toimetuse ja talituse:
Rua Conde de
Sarzedas, 170
⚡

MEIE KODU

Caixa Postal, 5530
São Paulo 1706
BRASIL
⚡

REVISTA ESTONIANA

LÕUNA - AMEERIKA EESTI AJAKIRI

Ilmub Brasiilias, São Paulo Eesti A. ja H. Selts „Uus Kodu” kirjastus-osakonna väljaandel
1 kord kuus - Vastutav toimetaja ED. ANDERSON

Nr. 1

Jaanuar-Veebruar

1935. a.

Meie Kodu uues raamis . . .

Ara usu ja nõrga lootuse tähe all, algas „Meie Kodu” toimikond oma tegevust pool aastat tagasi. Kartuseks andsid põhjust nii mitmedki varem nähtud tõsiasjad . . . alustati, kuid sama kiirelt ka lõpetati.

Nüüd võime aga oma lugupeet lugejaskonnale julgelt ütelda, et arg usk ja nõrk lootuse täht on kadumas, ning rõõmustavad ja julgustavad tõsiasjad näivad raskustega alatud tööd kroonima. Päev-päevalt saab „Meie Kodu” loetavamaks, päev-päevalt kasvab „Meie Kodu” tellijate arv. Suurim tänu meie suguvendadele ja õdedele kodumaal, kellede keskel „Meie Kodu” rõõmuga on vastu võetud. Ka Argentiina eestlased olgu tervitet sooja vastuvõtu puhul mille osaks „Meie Kodu”, meie ühine häälekandja on seal saanud.

„Meie Kodu” toimetuse on omanud mõningaid arvustusi ajakirja sisu ja välimuse üle. Paljud on soovi avaldanud näha „Meie Kodu” suuremas kaustas ja sama rohkelt leidub neid, kes soovivad, et „Meie Kodu” mitte kahe kuu järgi korra, vaid igas kuus ilmuks.

„Meie Kodu” toimetuse, läbikaaludes neid sooviavaldusi leidis võimaluse sellele vastu tulla ja seega siis seisabki nüüd lugupeetud lugeja ees „MEIE KODU” UUES RAAMIS... „Meie Kodu” toimikond loodab, et tehtud uuendus saab lugupeetud lugejaskonda rahuldama ja, et seega jällegi samm edule pähendatud. Käesoleva numbriga alates saab „Meie Kodu” ilmuma igas kuus korra.

Lugupidamisega:

„Meie Kodu” toimetuse.

SERENAAD

Nende mure muljutused,
Nende piina pigistused,
Muistsed kallid mälestused,
Kostku meile kustumata...

Homme on minu sünnipäev, mõtles 17. aastane neiu Eesti ja laskis silmad libiseda üle oma saleda keha, mis täies suuruses suurest seinapeeglist vastu peegeldus. Õhetavas näos hõiskav noorus jutustas möödunud päeva jääpallimängu sündmusi ja läbielamisi sõprade keskel libedal jääl, kus igaüks oma osavust püüdis üles näidata oma oskuse ja võimete kohaselt.

Nagu miskisuguse instinktiivse salapärasuse jõul tõusid kaasmängijate näod neiu Eesti silmi ette, ta võis neid vaadelda ja nende näojoontesse peidetuid iseloomu jooni lugeda palju selgemini, kui endistel aegadel, mil neiu Eesti alles algajana omi esimesi samme jääpallimängus astus, ja sõbrad teda sageli toetama pidid, sest jää oli liiga libe.

Nüüd oli midagit nagu muutunud, sest jää polnud enam nii libe ja kaasmängijate näod polnud ka enam sarnased, nagu nad eelmistel aastatel välja nägid, — aeg oli kõigi kallal oma töö teinud.

Katsus meelde tuletada minevikku ja imestas väga, kui tema mälestused tõstsid vaimusilmi ette aja, mis neiu Eesti õrna lapsepõlve esimese aasta algpäevi meelde tuletas.

Imelikuna paistis, et mälestus nii kaugele ulatas, mida teiste laste juures mitte ei olnud, ja kui välgu noolena üks valgus tema hingest läbi lendas, kus tuliste tähtedega küsimine kirjutet oli: Kes on su ema ja isa, mu armas neiu Eesti? — siis muutus neiu pää nii raskeks, et ajud selles ilusas pääkeses tõrkusid töötamast, ja une-jumal vajutas silmalaukesi puhkusele. Veel virvendas midagit mõistuse piirides... Veel liikusid üksikud näod... jõud kippus raugema... puhkuse tund oli jõudnud.

Vaim ei puhka millaski, vaid töötab alateadvuse ilmas, tuues mõnikord teadvuse pinnale tõsiasju, kord minevikust, kord tulevikust, - ja ka oleviku saladus saab avaldet,

ehk jälle hoopis fantastilistesse looridesse mähitud! Need on unenäod, ja sagedasti nii ilusad, et kahju tunded, kui ärkad, sest milks ei võinud nad igavesti kesta...

Ka neiu Eesti oli une jumala õrnas võimuses... Tema vaimusilmi ette ilmusid jälle päevased sõbrad ja peiud, kelledest ootas, mängu aeg neid silmitsedes, sünnipäeva hommiku äratamis laulu- „serenaad'i”. Oli vahest pool ärkvel, sest veri voolas noores rinnas, nagu kevadene mahl puu okstes, nendes punge paisutades, ja elu hymni igas verelibles laiali laotades — ta magas...

Kõrge rind oli une jumala õrnal käel paljastet põhjala tuule poegade kargetele suudlustele, ja iluduse jumalanna Veenus valvas tema voodi ees, käed risti rinnal, nagu paluvalt: rahulist und ja õnnistet hommset päeva!

Neiu Eesti nägi und: Soome sepa, Kalevipoja mõõga meistri pojad, olid unustanud vana väikese vaenu ja Kalevi ulakuse, ja astusid kiirel sammul üle Soomelahe, Virumaa ranna poole... Ees sammus noormees Suomi, hoides lumivalget lippu, mille standardit ilusama loomana sümbooliline jääkaru oma süsimusta ninaotsaga välja paistis. Näos paistis sammujatel tõsisem ilme, sest vene kahepeega kotkas oli omad vördjad aastasadade jooksul välja haudunud ja lendu lasknud, korratumais parvedes neiu Eestit hirmutamata. Juba kuuldus raipokullide tiibade kohin ja neiu valdas hirm, kuid üleolev naeratus ilmus ta ilusaile huulile, kui nägi vahva Suomi kõrval ka Kopenhaagenit ja Stockholmi vahvalt kaasa marsimas... Neiu keeras end teisele küljele ja tundis, nagu lasuks luupainaja tema ilusale kehale, sest pilt õhtust oli õudne...

Sääl liikusid raud rongid, nagu mürki laotavad hiiglasuured sisalikud, millede ees kõrgete, õhukeste ja pool kongis ninadega herrad suurt lippu kandsid päälkirjaga „Landeswehr”, ja põlgavaks naeratuseks vahest omad õhukesed pilget pilduvad huuled avasid, millede tagant read kuld hambaid särasid. Tundus nagu kippuks hing kinni jääma ja

mõistus töötamast tõrkuma, — nii hirmus oli see, ehkki ainult unes...

Sääl ilmus ka unenäole ilusam järk, sest kusagilt tasa kõlasid sõnad, mida ilus viis saatis... Neiu jäi kuulatama ja unustas hirmsad luupainajalikud pildid... Hakkas liikuma üks arusaamatu õrnus valge lindina ja jäi peatuma mineviku mäe tippu. Paistis ka see mägi kaugel minevikumaal, mille jalal valge mantliga ja valge habemega vanamees istus, oma laulu kuldsel kandlel saates...

Mäekülgedel ja haljastel aasadel istus Kungla rahvas omal kuldsel a'al, oli vaba ja iseseisev omas töös ja tegevuses.

Vanamees laulis edasi ja aeg hakkas liikuma. Valge linik aja rööbastel liikus edasi ja tema asemele hakkas ilmuma pimedus. Selle pimeduse eel kuuldus, kuidas Düüna jõe voo-
gusid vetejumal Ahtula vägevalt veeretab ja selles õudses kohinas tema tütar Ahtutar südantlõhestavalt nuttis... Kergejalgne tuulejumal paenutas ja murdis puid, nagu tahaks neid viimseni hävitada, et need merepoolt tulevad mustamantlitega mehed, kelledel rist rinnal ja mõök vööl, mitte maale ei pääseks ja siin omi tuleviku tondikoopaid surnuluuist ehitada ei saaks.

Nad tulid siiski, — ja pimedus muutus mustaks orjaööks, sest rõõmus ja vaba rahvas Kunglas olid orjastet ja vaimliselt surmatud...

Ka see must linik liikus edasi ja enne nähtud mineviku mägi hakkas uuesti paistma... Tema ümber ilmus sinine paiste

ühest uuest päikesest, nimega „tuleviku lootus“.

Haruldaset ilusas valguses tantsisid muru-
eide tütreid, ja nendel samadel aasadel ja muistsepõlve mängu platsidel mängisid Kungla rahva kodus uued targa Taara taimed omi lustimänge, sest elu oli kadunudpõlve taht-
jõu tuha all oma tulukese alles hoidnud... Eesti vaprad vanemad, neid vaimuvallast vaatasid... Vanamees surus omad sõrmed kuldkandle keeltele ja kõlas laul, mis oli kui kutse, kui manitsus, kui palve ja õn-
nistus, — kui ära needmine nendele, kes omi esivanemaid unustavad ja nende püha mälestuste hiiesalu rüvetavad...!

Neiu Eesti ärkas. Tunlis ennast eriti värskena ja kosununa ja ootas omi vende, õdesid ja... peiusid sünnipäeva õnnesoovidega... Tundis enese õnnelikuna rohkem kui kunagi ennem, sest suuremat ja ilusamat ei suudaks keegi tema tänaseks sünnipäeva hommikuks pakkuda, kui selle halli vanamehe serenaad, mis teda tervel elupikkusel saatma saagu:

Nende mure muljutused,
Nende piina pigistused,
Muistsed kallid mälestused,
Kostku meile kustumata!

Ka meie, kodumaalt kaugel olijad, soovime sulle hällipäeva hommikul õnne ja pikka iga, visadust ja püsivust eluvõistluses, — pakkudes Sulle kõige väärtuslikumat, mis meil on oma sünnimaa vastu — laste tänu!

Senior

Kolm kallist tähte

Kolm tähte hinges kannan,
Südames neil aset annan,
Kallis nimes nad.

Kolme tähte kalliks pean,
Nendest riimisid ma sean,
Neid ma armastan.

Olin jõuetu ja väike,
Soojendas mind armu päike
Sinu südamest.

Edaspidi ootas kool,
Jälle saatmas sinu hool
Õnnistades teele!

Jalas pastlad... lume hanged...
Sõrmed külmad... liikmed kanged...
Tahvel räti sees...

Aastad möödund! Silmi ette
Jäänud hiilgama kolm tähte →
Kallid E. M. A. Senior

Ameerika eestlaste koostööst

Aug. Sandluk

(Am. - Eesti Liidu sekretär)

New York, N. Y.
U. S. A.

Ameerika - Eesti Liidu sihiks on: Põhja ja Lõuna Ameerika eesti seltside koondamine ühise keskuse ümber koostöö Välis-Eesti Uhinguga ja ajakirjandusega "V.-E. Almanak", "Meie Tee" ja "Meie Kodu" toimetustega, eesti seltsidele abiandmine, raamatukogude korraldamine, eesti koolide ja kursuste asutamine, j. n. e.

Välis-Eesti Uhing on omale ülesandeks seadnud väliseestlaste koondamise ülemaailma ja sidemete loomise Eestiga. Kuigi asudes kaugel enamikust väliseestlaste keskkohadest, on see talle pikapeale korda läinud. Välis-Eesti Almanakis on peamiselt igas numbris toodud pikemaid kirjutusi Põhja ja Lõuna-ameerika eestlase elust. Asub ju kogu praegune Välis-Eesti, ameerikas, australias ja Aasias, kuna Lääne Euroopas ja Aafrikas võrdlemisi vähe eestlasi elab. Kui Venemaal oleksid teistsugused olud valitsemas kui nad praegult on, võiks ennustada kogu Välis-Eesti raskus keskpunkti nihkumist Ida-Euroopasse, ja arvatavasti V.- E. Uhingu tegevuse suup siis oleks sihitud venemaale, jättes ameerika eestlasi iseenda saatuse hoolde.

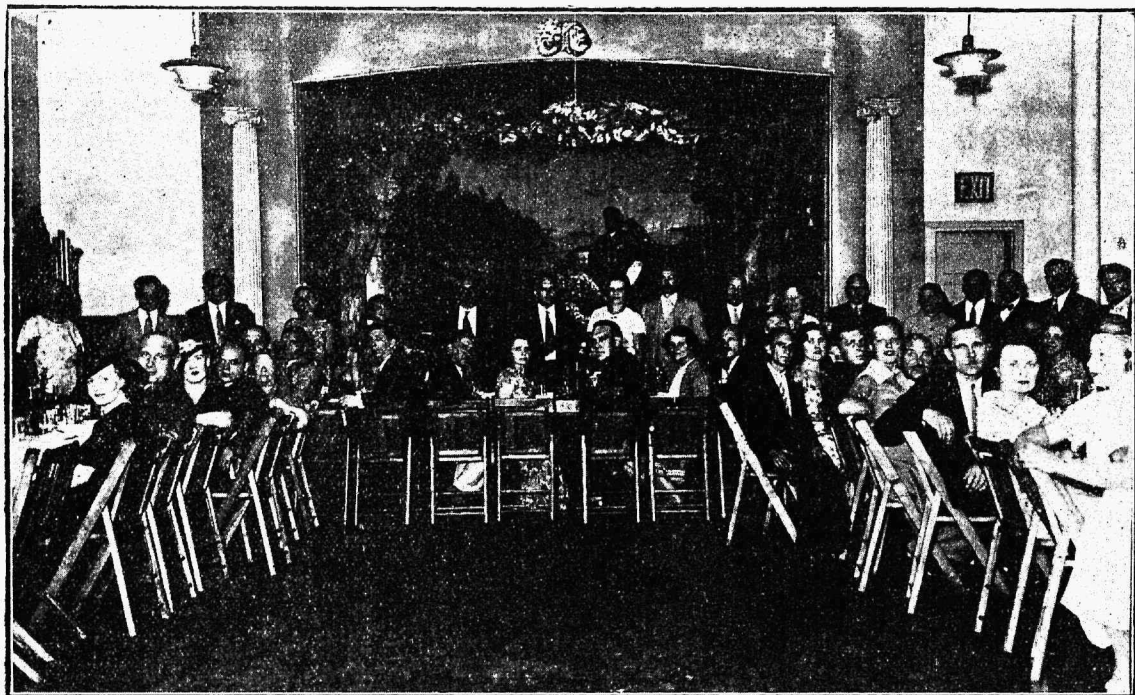
Selle tõenduseks on 1923 aastal Eesti Vabariigi Valitsuse poolt annetud kümnetuhanda krooni väärtusline eestikeelsete raamatute kogu venemaa eestlastele. Ometi teati juba ette, et vaevalt vene valitsuse poolt lubatakse raamatuid eestlasele kätte toimetada. Pealegi on venemaal olemas eesti kirjastus ühisused ajalehed ja ajakirjad, mitmed eesti koolid, seminaarid ja vist ülikoolgi. Kuna venemaa eestlastelt ei ole vist aastakümnete jooksul loota kapitali kogumist ega Eestisse saatmist, nii kui ameerika eestlased läinud viiosteist aasta jooksul on teinud, ja sellega oma osa kaasa aidanud kodumaa ülesehitamiseks, — oleks asjata venemaale leiva asemel kirjandust saata. (Harilikult on nii, et kui eestlasel väljamaal läheb hästi, siis hoolib ta kõige vähem oma suguvennast või kodumaast. Alles kui häda käes, siis läheb kodumaa armsaks.) Seepärast minu arvamise järele meil ei vajatakse muretseda venemaa eestlaste kaotsi mineku üle Eestile. Vaid just vastuoksa, — kõik tähele-

panu juhtida Ameerikale ja teistele maa-dele, kus eestlased elavad ja on jõudnud jõukale järjele, omades kindla teenistusekoha j. n. e. Sellega on neile tee avatud kohaliku pärisrahva perekondadesse, ja alles vähe informeeritud Eesti oludest ja majanduslisest arengust, kaovad tihti võera rahva hulka, ilma et jälgegi järel jätaks.

Ameerika eestlaste huvi äratamine Eesti kunsti, näituste, muusikakunstnike, lendurite, spotlaste j. n. e. ja kohalike eestiseltside tegevuse vastu tooks välismail suuremaid tagajärgi, kui seni saadud. Otse imes-tamisväärt nähtust võiks nimetada viimasel ajal, mis aset leidnud New Yorkis ja üldse Põhja Ameerikas, kus eestlaste arv kindlaks tegemata. Nimelt viis aastad on kestnud praeguse New Yorgi Eesti Hariduse Seltsi intensiivne tegevus avarates ruumides, kus juures üle kolme aasta on seltsi kuukiri "Meie Tee" püüdnud tungida kõigisse eestlaste elukohtadesse. Ometi võib iga pidu ajal leida uusi inimesi, kes ütlevad, et nad on esimst korda neis seltsi ruumides! Kuid kunagi neid üle kahe-kolmesaja inimese kokku ei saa! Kust nad tulevad ja kuhu läevad on teadmata. See jääb seitsme ja poole miljonilise linna saladuseks!

Seepärast need annetud raamatud oleksid pidanud saadetama Põhja ja Lõuna Ameerika, Austraalia ja kauge Ida eesti seltsidele raamatukogude täiendamiseks ja koolide ja kursuste tarvituseks, selle asemel et ligi kümme aastat lehada Moskva Eestli saatkon-nas. Ja nüüd nende raamatute edasi andmine ühes hiljema kirjandusega, mis Eestis korjanduse teel kokku saadi, põhja Ameerika eesti seltidele oli võimalik ainult Vält-Eesti Uhingu tänuväärse töö läbi.

Neid kogemusi arvesse võttes, jääb meile Ameerika eestlastele, iseenda asja selgitada Eestile, et meist paremini aru saadaks ja abi antaks tõelikele abi vajajaile. Seejuures ei tohi meie kunagi unustada, et asume kaugel, teises maailmaosas ja peame ise endid jalule seadma ja lahendama probleemid, mis meid huvitavad.

Koosviibimine P.-Ameerika Eesti seltsi ruumes, Am. Eesti Liidu esimehe juubelpidustuse puhul.

Peamureks Ameerika eesti seltsidele on oma seltsimajade muretsemine. Vaatamata ennastohverdava aastakümneid kestva seltskondlise tööle ei ole seltsid majanduslikult põrmugi edasi jõudnud.

Ruumide üür neelab ära kõik kogutud kopikad. Ja selle all kannatab seltsi tegevuse juhtimine soovitud rahvuslises sihis. Pidudel tuleb ettekanda igasugu rahvusvahelise sisuga programme, et rahvast pidule tõmmata, on ju väliseestlaste seas igasugu vaatega, haridusega, ametiga j. n. e. inimesi, kellede maitsega tuleb arvestada.

Uut kirjandust ei suudeta Eestist tellida raamatukogude täiendamiseks, kuigi lugemismaterjali puudus on otse kisendav.

Eesti kultuurfilmide hankimine E. V. Haridusministeeriumilt ei taha edeneda, kuigi Eestis ei ole neid kuhugi panna.

Oletades, et tollimaksudest üle saadakse, võiks Ameerika-Eesti Liit kindlasti kümme tuhat meetert eesti filmi aastas ära kasutada, hinnaga kolm eesti senti jooks mtr. saatekulu. Eesti seltsimajade ehitamise tähtsust on rõhutanud juba meie ärkamisaja tegelased Venemaal, Riias ja ka Ameerikas.

Teatavasti Riias ehitati 1913. aastal Riia Eesti Hariduse ja Abiandmise Seltsi poolt maja, mis maksma läks 165.000 rubla. Maja ehitamine oli võimalik Viljandi ja Tartu pankadest saadud laenu abil. Majas on 60 türikorterit, peale selle omab selts avarad ruumid saaliga.

Seltsi eelarve seatakse täpselt kokku juba aasta algul, kus abi määratakse puudust kannatavatele kohalikele eestlasile, peetakse üleval eesti kool ja kirik, makstakse õpetajate palgad, j. n. e. Hiljuti annetas selts suurema summa raha "Hopa" eesti seltsile maja ehitamiseks.

Meiegi Ameerikas, peaksime Riia eestlastelt eeskujuga võtma. Ehitama või ostma üheskoos ühe suurema maja, alguses New Yorkis siis Sao Paulos ja Buenos Airesis, ja millede sissetulekust saaksid toetust kõik eesti seltsid Ameerikas, kuni suuremates eestlaste keskustes suudetakse omale kodu luua. Ajajooksul ühisel jõul ei peaks ettevõtte läbiviimine raskusi sünnitama, arvestades ka Eesti abiga.

New Yorgis ongi eesti seltsimaja ehtamine mitu korda varemalt päevakorral olnud. 1910 aastast kuni 1919 aastani tegutseval "New

Yorgi Eesti Seltsil" oli maja ehitamine otse seltsi põhikirja ülesvõetud. Kõik pidude ülejäägid, korjandused, j. n. e. läksid üheksa aasta jooksul seltsimaja fondi heaks. 1919 aastal oli juba \$2400 koos. Oleks siis vähe abi väljaspoolt juurde tulnud, olekski New Yorgis praegult eesti seltsimaja olemas, selle asemel, et nüüd sada dollari kuus üüri, ja valgustus maksta. Abiandmine ja töömuretsemine on tähtsamaid väliseestlaste probleeme. Juba vanal ajal on eestlased sest aru saanud. Nii asutatakse New Yorkis 1899 aasal "Ameerika Eesti Heategev Selts," Helsingis 1903-ndal aastal "Helsingi Heategev Selts," Riias 1908-ndal aastal "Riia Eesti Hariduse ja Abiandmise Selts" j. t. (Petrogradi kohta mul puuduvad andmed). Ka São Paulos on eestlased abiandmise tähtsaks ülesandeks teinud, asutades „São Paulo Eesti Hariduse ja Abiandmise Seltsi." Kõikjal on sihiks — vastastikune abiandmine hädakorral, haiguse ajal, tööpuudusel

j. n. e. Sellega ei ole eestlased teistest rahvustest maha jäänud, kuigi meid käputäis väljamaal elab, võrreldes sajatuhandete teiste rahvustega, kel oma tööbörsid, abiandmise ühingud j. n. e. Ameerikas on tehtud mis võimalik: asutatud kirjastus ühisusi, ehitud seltsimaja (Canadas kaks tükki), korraldab pühapäeva koole ja kursusi, antud välja ajalehti ja ajakirje, peetud üleval kogudusi ja seltsiruumisid j. n. e. Tahtmisest ei ole kunagi puudust olnud, kuigi ajajooksul on üksikute isikute õlgadel lasunud tööülekoormatuse tõttu perioodilisi vaheaegu ettetulnud ühel või teisel alal vilunud jõudude ja raha puudusel. Seepärast on meile liitumine eriti tähtis Ameerikas, et vajaduse korral teineteisele abiks olla.

Põhja-Ameerika eestlased ulatavad käe üle ekvaatori Lõuna-Ameerika eestlastele ühise koostöö eesmärgiga probleemide lahendamisel, mis meil ees.

São Paulos asutati „Baltiriige Sõprade Selts"

Läinud aasta 6. detsembril, Soome Vabariigi aastapäeva pühitsemis-pidustuste puhul avaldati mõtet asutada „Baltiriige Sõprade Selts" (Sociedade dos Amigos dos Paizes Balticos), mille elluviimiseks ei loodetud peatset edu. Kohalikud ajalehed kirjutasid sel puhul pikki artikleid ja kiitsid hääks ülesvõetud mõtet. Nüüd aga on selle tööga niikaugemale jõutud, et esimene, asutamiskoosolek, võis mõni päev tagasi aset leida, kuhu olid ilmunud kõik 6. detsembri manifestile allkirjutajad, et läbiarutada ja vastu võtta uue seltsi põhikirja.

Tähendatud koosoleku töö lõpul esines Dr. Lyder Sagen, Soome konsul São Paulos, ettepanekuga — valida seltsi esimene juhatus Ettepanek võeti vastu ühel hääl. Juhatus juhib seltsi tegevust kahe aasta jooksul ja

on järgmise koosseisuga: Esimees, Dr. Synesio Rangel Pestana, brasiilia kirjanik; abiesimees, Dr. Petras Maciulis, Leedu konsul S. Paulos; esimene sekretär, Dr. Paulo Quartim Barbosa, ajakirjanik; teine sekretär, Egas Muniz, ajakirjanik; laekur, Francisco De Vivo, suurärimees, ja raamatukoguhoidja, Dr. Nikolau Ozulins, Läti konsul S. Paulos.

Seltsi eesmärk on tutvustada ja lähendada Leedu, Läti, Soome ja Eesti rahvaid ja õppida tundma nende kultuuri. Oma sihi saavutamiseks selts astub samme nimetatud rahvaste teaduse ja ajaloo kirjanduse soetamiseks ja propageerimiseks Brasiilias, kuna nimetatud riikide konsulid toetavad seltsi selles töös. Seltsi pidulik avamine on lähemal ajal.

Füüsika tähenduse mõiste praegusaja loodusteaduses

„Uues Kodus” peetud loengu „Ruum ja aeg” sissejuhatusest

Uuemale füüsikale tehakse tihti etteheiteid et ta liiga abstraktne on ja meie ettekujutusvõimele midagi ei ütle. On ju arusaadavalt tõsiasi et inimesele kes üleskasvanud vanade tõekspidamistega, teaduste uus suund katastrofaalsena näib. Olime harjunud nägema mehaanika seadustes midagi kindlat ja põhjapanevat ja tervet 19-ma aastasaja teaduste arenemises näeme püüdi neile kindlakspeetud alustele edasi ehitada. Ja see püüd andis hiilgavaid tagajärgi. Soojuste mehaaniline teooria oli selle tulemus ja kineetilise gaasi teooria pani sellele ehitusele krooni pähe. Raskustele, mis sarnase käsitusviisi juures tulid, leiti kompromissid, nagu Carnot printsiibi juures Boltzmanni statistiline meetod, ehk mindi neist vaikselt mööda, nagu Michelsoni katse juures. Aegamööda kasvas ikka ja ikka enam mehaaniliselt äraseletamatute faktide arv ja iseäranis Röntgeni, Becquerelli, Curie, Rutherfordi, Laue ja Plancki ülesleiduste järele ei olnud enam võimalik seda ehitust, mis klassilise mehaanika peale oli rajatud, koos hoida.

Sellest peale algas revolutsioon loodusteadustes, mille sarnast teaduste ajalugu siia maani ei ole üleelanud ja mille lõppu raske ennustada, olgugi et umbes 1925 aastast, peale mateeri lainete teooria ülesseadmise M. de Broglie ja Schrödingeri poolt, teatav

stabiilsus valitseb. Peale sarnast väärtuste ümberhindamist ei ole ime et uuem teadus liiga abstraktseks on muutunud. Aga kuidas olekski võimalik meie ettekujutusvõimele vastu tulla, mis saab rahuldatud ainult mehaanilisest mudelist, kuna uuem teadus inimlise mehaanika, kui ühe ainult osa kosmilise teaduse ja mehaaniliste seaduste, kui kosmiliste seaduste piiriväärtuse peale vaatab. See viiks absurdumini.

Üleüldse näitab uuem teadus tendentsi vabaneda antropomorfimidest. Füüsika, mis liikus enne inimese tunnete vallas, näit.: mehaanika, mis põhjenes muskulaarseil tundeil, optika - nägemisel, akustika - kuulmisel, soojus - hüpodermilisel tajumisel, võtab ikka enam abstraktsena kuju ja siirdub ikka enam filosoofiasse. Aga mis tähendus on öieti ka klassilise mehaanika sümbolidel? Kas on meil õiget ettekujutust massist, kiirusest ja kiirendusest? On ju needki ainult konventsioonid olgugi vähem komplitseeritud. Nõnda ei olegi tähendust n. n. füüsilisel tähendusel. See on vaid fiktsioon. Ja kui meie loome uued sümbolid, mis aitavad meid paremini arusaada kõigile käpuga katsutatavatest loodusnähtustest. Kas ei ole see siiski teaduse suur progress, mis õigustab neid sümbole ja annab neile n. n. tähenduse.

V. Munna

„Uus Kodu” Rio osakond tegutseb

Pühapäeval 3 veebruaril k. a. peeti „Uus Kodu” Rio osakonna peakoosolekut.

36.-st. liikmest oli ilmunud 18.

Koosoleku avas hr. G. Sander, kes omas avakõnes püüdis selgitada kui suure tähtsusega on organiseerumine. Rios on umbes 300. eestlast ja kui kõikidel oleks ühistunnet ning tahet seltsi liikmeks astuda, võiks suuri asju korda saata. Näituseks võiks abiandmise kassa asutada, kust toetust saaksivad puudustkannatavad eestlased, kes haiguse või töötaoleku tõttu on raskesse seisukorda sattunud. Ka võiks isegi oma seltsimaja ehitamise peale mõelda.

Lõpuks hr. Sander kutsus üles eestlasi, kellel vähegi rahvastunnet, et kõik püüaksivad toetada meie ainukest L.-Ameerika eestlaste ajakirja. Et ühegi eestlase kodu, olgu

suures või väikeses, ei tohiks puududa „Meie Kodu”. Kui meie ise selleks kaasa aitame siis võib ka „Meie Kodu” meile rohkem pakkuda.

Kassa aruandest selgus et 1. jaanuaril 1935. a. oli kassaseis järgmine:

Sissetulnud	934\$000
Väljaläinud	915\$500
Sularaha kassas	18\$500

Juhatusse valiti herrad: G. Sander (esimees), J. Tammerik (abiesimees), A. Ende (sekretär), W. Lauk (1 abisekretär), J. Weidpass (2 abisekretär), M. Ernits (laekur), E. Sopp (abilaekur).

Revisj. komisjoni valiti herrad: K. Klausen, E. Muttik, V. Nigol.

Liikmemaks määrati kindlaks 5 milreisi kuus. Sisseastumise maksu ei ole.

Valge põrgu

Eestistanud Hylo.

Varas! Seitse aastat raskusi ja viletsust traagilises Alaskas, kulla imeliku petekuju võimu all, oli küllalt, et Thomas Beeding saatusele vastu hakkas! Kas siis inimkond ei suuda anda autasuvoorusele väärilist tasu eneseohverdajaile, tundmatutele kangelastele, kes ennast ohverdavad et teda alal hoida rikkustes?

Varas! Kui on autasu ainult halbadele, põlatutele, alatutele, kurjategijatele, lõpuks. . .

Ja inimese revolteerub, vihaslab, hakkab maruselt saatusele vastu: — "Hea küll, autu inimkond, siis ka mina olen halb, valelik, alatu. Tabagu meid ühiselt seesama vihane Jupiteri välk."

Juba mitu tundi puhus jääkülma septembri tuul. Ta tuleb keerutades, tõstab ülesse lume, värvib silmapiiri halliks, piitsutab ja peksab lageda maastiku.

See näriv ühetoonsus. . . Puhas, sügav sinine taevas. . . Tuul puhub, hulub, mõirgab hävitab... Väljas lumi, katab, matab kõiki... Uhtki elumärki... Vaikus. Maailm on üllatustlikes, piinlikus, imelikus vaikus. Uks puu on siin, teine seal, koormatud, painduvad raske lumekoorma all...

Ja mina...

Kulla palavik!

Ainult ahnus kulla järele, petlik ettekujutus kergesti rikkaks saada, võivad inimest meelitada siia valgesse põrgu...

Just need olid need asjaolud, miks mina nimetatud talveööl viibisin sellel muinasjutulisel Alaskal.

Jääkülma tuule peale vaatamata, avasin aknakese ja vaatsin...

Väljas paistis kohmetu, suur kuu... selatamata Alaska öövaikus. Kuid, ei tea miks mul sisemuses oli eelaimdus, et midagi isäralikku juhtub, mis minu „Soturno" ühetoonsust rikub. Nimi, millega ma nimetasin oma hütikest, nagu sisaldaks ta eneses terve küla. Aga mida pidin ma kartma? Keegi ei käi talvisel ööl väljas, kõik on omis kodudes, oodates kevadet. Hundid? Hütt oli tehtud paksudest palkidest ja mul on palju kuule.

Heitsin pilgu voodi peale. Kõige parem oleks magama minna, Magada... Tegevusetu jääda. Kuulsin pikaldast haukumist... Oli elu tundemärk, kaugel eemal valgel tasapinnal midagi liikus, lähenedes kiiresti. Uks saan...

Sõitja ei näinud mind, sest lumega kaetud hütt liitus ühte valge seljatagusega.

— Kes on? küsisin.

Tema keeras pea. Peatus, siis tuli minu poole.

— Mida otsite? Küsisin uuesti, ilma et aru saaks tema sõidu põhjust selles valges tühjuses. — Mida soovite?

— Puhata natukene. Nöörid rebenesid, pean neid parandama... Kui kole halb tee! Olen väsinud.

Mehe hääl kuuldus tõesti väsinud olevat pikast teekonnast. Kuhu ta võis minna? Ei paistnud halb inimene olevat. Tahtsin temale oomaja anda, aga siiski, näis, vähe kahtlane.

— Sõidate öösel, tähendasin. — Ei ole hea praegusel aastaajal. Kas teie ei ole Johnson Ltd'i reisiija?

— Ei. Olen Richard Andersen. Utles ta ja ei tööta kolleegile.

See oli minule tundmata nimi, kuid rohkem pärida, näis asjata. Muidugi oli see tema varjunimi. Kuid ei olnud tähtis. Mõne momendi pärast oli ta minu hütis.

— Kõik oleks hästi läinud, ütles ta, vaevaliselt istudes, — kui mu jalg ei oleks vi-gastatud. Puudutas hoigades jalga. Nägin, et tema pilgud uurisid „Soturno" sisemust. — Kuid võin kannatada, jatkas ta, nagu räägiks iseendaga. Tõmbas parema käe paksust kindast välja. Kohendas ennast, tõstis käe ja selles välkus revolver.

— Vabandage, minu viisakusetust, kuid mul on tarvilik siin majas täitsa oma tahte järele olla. Nagu oleks omas kodus olnud. Ootan kedagi... Tõstke käed ülesse ja näidake kus on nöörid. Pean teid siduma.

Minu püss ja revolver rippusid tema taga seinal. Esimene mõte mis mind läbistas oli, et silmakirjaks teen poole keeru, haaran seinalt laskeriista ja vabastan ennast sellest kurjategijast või hullumeelsest.

— Nöör siia! Käskis ta, märgates minu pilku ja arusaades mu kavatsusest. — Ruttu, nöör!

— On seal sees, ütlesin, näidates pealiigutusega kasti poole.

Ta toetas minu rinnale revolvri nii, et pidin taganema täiesti lambitule valgusesse.

— Võtke välja,— tema kuri pilk välgatas hämaras valguses nagu õudne ähvardus. — Ja nüüd võtke püssist kuulid välja ja andke minu kätte.

Revolvriga puudutades minu selga ei olnud mul mingisugust võimalust ennast kuidagi moodi kaitsta. Kõige väiksema vastuhakkamise puhul oleks ta halastamatult mind mahalasknud

Äkki mees pahvatas naerma, tõmbas mind õlast ja imestanult keerasin ennast.

— Oh... kurat! kui toredad moonutajad meie oleme! Hei! Kuule, kas sa ei ole Guy Conway, Forty Milest? Hm! Kuradid võtku mind!..

— Jah, minu nimi on Guy Conway! Aga kes sina oled?

— Kas sa ei tunne siis enam oma vana sõpra?

— Mul ei ole sõpru, kes oleksid bandiidid.

— Lollused, Conway! Sina tunned Alaskat niisama hästi kui mina. Tead ka kõik-suguseid võimalusi... Võitlus selle põrguliku kliima vastu on üleliiga kibe... Ah, mis, ärme viidame aega ilmaasjata seletustega. Ehk ei ole sul raske meelde tuletada, et võlgned mulle mõned tükkikesed liha, mis sulle laenasin mõned aastad tagasi.

Korraga tuli mulle meelde. Laenatud lihahüükid? Ainult ükskord minu elus keegi tegi mulle sarnase laenu ja mina mäletasin hästi millistel olukordadel. Mees tõstis vasaku käe ga oma suure mütsi, paljastades pead.

— Oh... Thomas... sina! Aga mis see on! Thomas! Ei, midagi muud, võlgnesin temale oma elu. Ta leidis mind kord peaaegu külmanult maanteelt. Minu toiduained olid vette kukkunud ja mina olin saatuse poolt külmasurmale määratud. Kas tead, oh lugeja, kuidas sureb üks reisija selles valges põrgus? Kujuta omale ette: enne üks näpp ehk varvas... Kangestub, tuimastub, liigutused paraliseeruvad... Veri muutub jääks. Surmav külmus tungib vahetpidamata ja vaikselt edasi. Igasugune tahtmine kaob, ükski lihaks ei kuule enam käsku. Kui ei ole enam võimalust süüdata mõni kasetoht, mõni ajaleht, või midagi muud, et ennast soendada, et sulatada verd, siis ei ole enam võimu siin ilmas, mis takistaks traagilist surma. Külm tungib peatamatult läbi terve keha. Õnetu kaotab mõistuse alles siis kui juba tema peajud jäästuvad. Õudseim surm, kus inimene ise näeb, kuidas tema keha muutub surnukehaks ilma et võiks end liigutada ehk mee-

leheitlikult vastu hakata. Niisuguses seisukorras olin, kui Thomas Beeding mind päästis.

Mees istus uuesti, silmitsedes mind naerdes.

— Ah... Conway! See Alaska... Ai... Aga mis mind kõige rohkem segab on see neetud vigastatud jalg. Kas siin ei ole natukene sooja vett? Mul on veel veidi aega, et ennast ravitseda.

Tõin temale vett. Thomas keeras püksireie ülesse.

— Jalg on verine? Mikspärast?

— Mõni asi, et ennast imestada!

— Kas sa kukkusid...

— Midagi sellesarnast! Püssist lastud...

Pesin tema jalga, ei küsinud enam midagi. Thomas ootas kuni jalg oli seotud, siis ütles nagu vastaks minu küsimusele.

— Kuule nüüd, Conway. „Mounted Guard”i salkond on minu jägil. Minu õnneks tulevad aeglaselt, sest neil on väga halvad koorad ja mina olen neist palju ees. See hütikene näib mul õige tugev. Kui olen ettevaatlik, võin nad kõik ükshaaval maha lasta, kui nad peale tungivad. Kui suurepärase koht! Just kui kindlus! Siin nad mind juba kinni ei võta... Ai, see neetud jalg!... Ta tegi valurikka näo. — „Sakikesed” on siin - ütles ta, lüües käega tasku peale. — Sadakakskümmendtuhat dollarit. Hea lõikus, eks ole? Ja kõik see ainult hästi kombineeritult poole tosina sõbra abiga. See on alles õnn! Sa mõtled, et oli vargus? Ja, sa ei eksi! Kui maa ei anna seda kulda mida otsime, võtame teda teiste taskutest... pankadelt!

Mina vaatlesin teda vaikselt. Thomas tõusis ülesse, longates hakkas käima mööda hütikest, silmitsedes kõike teraselt.

— Peale seitsme aastaste raskuste ja kannatuste Klondike's... olen välja kurnatu ja... varastada! Ja seal on veel palju teisi, veel vanemaid, nad jäävad sinna kuni elu lõpuni ja iialgi nemad ei saa raha, kui mitte ei... Ah, nad ei võta mind kinni! Olen kindel.

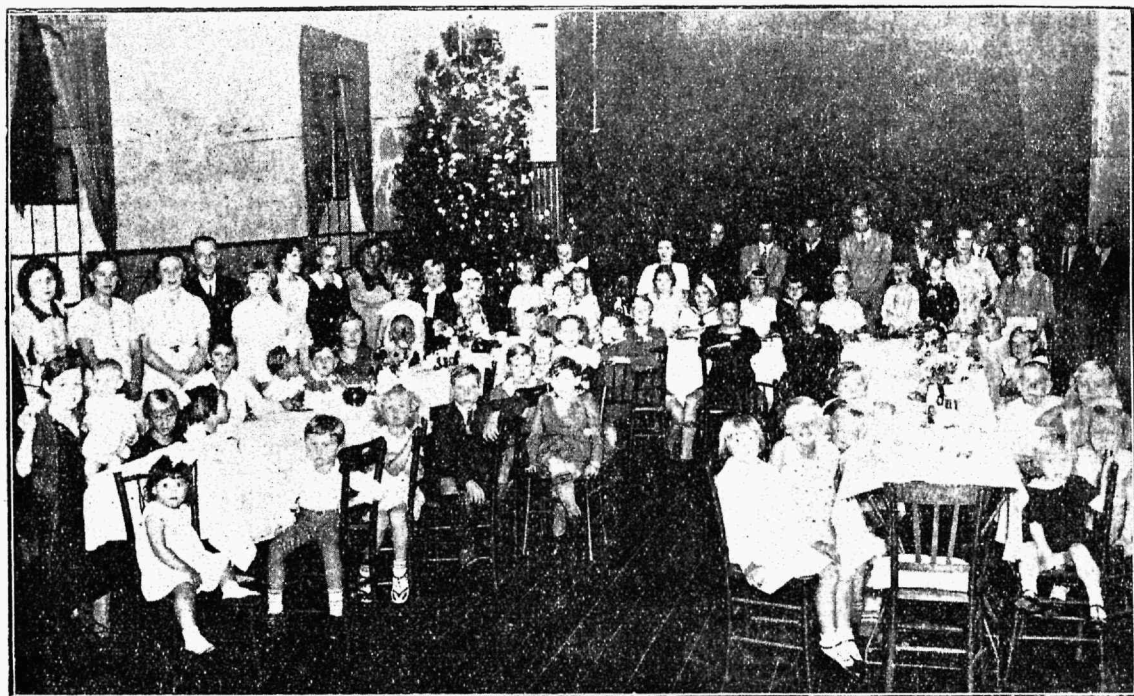
Kallistas oma Winchesterit, mis oli toetatud seina najale, silitas minu oma. Vaatas kartlikult aknakesest välja.

— Ma ei saa mitte vangistatud!

Tundsin kaastundmust tema vastu. Meeleheitest ta ei mõtelnud sugugi, et vastuhakkamine oleks meie kindel surm. Tal oleks väga raske olnud tagaajajaid kahjuks teha, neil võimalust mida pakkus õõ. Kuid põgenejal oli kaalul vabadus ning elu. Thomas avas aknakese ja uuris legendlikku. Vaikus, ükski kogu ei liikunud lumisel väljal. Ta oli varas, kurjategija, kuid mina võlgnesin temale oma elu.

(Järgneb).

Ootamatu Jõuluvana

27. detsembril m. a. korraldas Brasiilia Eesti Konsul hr. Finn B. Arnesen S. P. E. S. „Uus Kodu” ruumes Laste Jõulupuu ühes laste vanematega milleks kena ühine laud suupistete ja maiustustega oli korraldud. Erikordne koosviibimine oli soojem sõpruse avaldus ka laste vanemate ja hr. ja pr. Arne-

seni vahel. Kena perekondlik koosviibimine kestis veel kaua edasi peale lugupeetud hr. ja pr. Arneseni lahkumist mis väga südamlikuks kujunes. Ulal pildil laste jõuluõhtust osavõtjad. Nende keskel, tagaplaanil, selle kena laste jõuluõhtu korraldajad herra ja proua Arnesen.

Seltsi tegevus Argentinas

Buenos Airesi eesti seltsi tegevust praeguse juhatuse ajal, tuleb rõõmuga tervitada!

Ei saaks vist keegi salata seda ülesnäidatud energilist tegevust, mida siin harva on juhtunud.

Kõige pealt on püütud koonduda eestlasi seltsi, mida tõendab selgesti liikmete arvu tõus ligi saja ümber.

On täiendatud raamatukogu mitmekümne köite võrra.

Selle lühikese aja sees on ärapeetud kolm pidu, mis andsid hääd ülejääki. Kuna seltsi kassas pole kunagi niipalju raha olnud kui praegult.

Viimane pidu, s. o. jõulud meelitasid rohkesti eestlasi kokku. Et veel selts ise einelauda pidas, mis esmakordne siin ja kus kostitati külalisi hapukapsaste, vorstide, sültide ja muu vastava traditsioonilise suupistega, siis oli see nagu tooniks veel kõigi, varemalt olnud tegevusele.

Mudilastele oli jõulu pidu suureks rõõmuks! Jõuluvana tõi palju kinki ja maiustusi, sest lapsed olid selleks ise hoolt kannud ja ära õppinud jõululaule ning vastavaid luuletusi, mida siis jõuluvanale ettekandsid.

Peale selle on väljasõidu plats meile kõigile nii armsaks saanud et keegi ei taha ilu-

sat pühapäeva vabaaega omas kodus norutades mööda saata — vaid rohelisel platsil kus palju värsket õhku, päikest, vett, sporti, laulu ja mängu.

Jääb vaid südamest soovida et see üksmeelne huvi ja ärganud rahvustunne ajutine poleks! Et see tulukene meie südameis edasi leegitseks ja vägevaks valguseks paisuks. Olles meie väikese eesti rahva tahtejõu tunnistajaks siin kaugel võõrarahva keskel! Tõstes oma sini-must-valget lippu kõrvuti teiste omadega. kes meid võibolla ei tunnegi.

Eestlane, kes sa oled võõrsil, ulata oma käsi teisele! Surugem nad tugevasti ühtel.. See viib meie edasi!..

Eestlane, kes sa oled kodumaal, ulata ka oma käsi meile siia kaugele!.. Sinu käepigistusest me saaksime emakesemaa värskest ja jõudu, mille läbi me veel tugevamaks saaksime võõraste peres!..

Ray - Mond

Olgu võõras muld Sulle kerge.

Jõulu laupäeval kui meie piduhoos olime juhtus aga mujal, väikese eesti tantsitariga südant lõhestavalt kurb juhtum.

See oli Bs. Airesi „Monumental” teatris kus mängiti P. Abrahami operetti „Savoy Ball” ja millest osavõttis tantsitarina üks meie väikestest suguõdedest, 14 a. Doris Salong. Opereti vaheajal oma kabinetti minnes kerges tantsitari kleidis, tahtis väikene Doris end rõõmustadasäriseva bengaal küünlaga. Süüdates küünla, viskas tuletiku kogemata enda kergetele riiete, mis peatselt tuld võtsivad. Vaatamata kohe appi hüüete peale, oli abi hilinenud. Tuli oli oma hävitustöö halastamatult teinud. Meie väikene tantsitar sai väga raskeid tule haavu, mille tagajärjel, paar päeva hiljem Doris Salong suri haiglas.

Haud, mulla rüppes, me sõbrale.. Jää sinna!..

Jää seni kuni kutsutakse sind... Võõras jah olid maailmale, ent meile nii tuttav, kallid!

Puhka omas valges kambri, suguõde parim! Kes meile olid kehastunud kiireke, armastusest ilusast, igavest...!

Jää puhkama...! Langevad kuumad pisarad-lahkumisvalu nähtava sünnitusega, murtud ja leinava südame puhtamast allikast.

Ei, neid ei suuda me keelda! Langegu, langegu pisarad pühamad!.. Meie sõber oli nende väärt!

Olgu võõras muld sulle kerge!

Ray - Mond

Teatri elust

Joh. Lindberg

Brasiilia teatrilavadel töötab kauemat aega meile tuntud kauaaegne seltsitegelane Joh. Lindberg. Kohe Brasiilia asudes 1925a. püüdis tema tungida siinse teatri lavale, mis tal ka õnnestus. Joh. Lindberg on balleriin ja töötas ka juba eestis Estoonia teatri draama grupis. Siin on Joh. Lindberg omanud hää kuulsuse ja töötanud paremates kompaniides. Tihti toovad ajakirjad temast kiitvaid arvustusi ja ennustavad talle hääid tuleviku, pidades Joh. Lindbergi parimaks balleriiniks L. Ameerikas. Võime ka arvestada temaga kui tõsise eestlasega, kes Brasiilias Eesti nimele alati au on teinud. Igal võimalusel on Joh. Lindberg eesti seltsis oma võluva tantsuga eeskava elustanud samuti näitegrupile juhatusi ja näpunäiteid annud. Tema oli esimene kes asutas eesti seltsi juurde aastaid tagasi näite-osakonna ja

andis esimesi õpetusi ja võib ütelda et veelgi töötavad meie lavaval tema poolt saadud teadmistega jõud. Hiljuti jõudis Joh. Lindberg S. Paulosse ja temaga kohates eesti seltsimajas palusime oma ajakirja jaoks mõnda rida mida tema lahkelt meile lubas ja mida siin ära toome:

Kuni 1930 aastani oli Brasílias revüü-teatri õitseage. Nüüd pole teda peaaegu enam olemaski. Vahetevahel ilmub veel üks või teine revüü kompanii, kuid ei peata kuigi kaua. Ka on võimata üht sarnast kompaniid ülal pidada sarnases olukorras nagu tänapäev on. Publikumi jätkub ainult üheks nädalaks ja võimatu on lavastada iga nädal uus revüü — kuna mõned aastad tagasi läks üks tükk 3—4 kuud ja mõned veel 6—7 kuud — andes igal õhtul kaks edendust, nagu siin on moeks. Nüüd on see veel vaid hea mälestus — minevikust. Rio de Janeiros oli revüü teatreid alati 4—5 ja S. Paulos ka vähemalt 2, nii et näitlejad suurem jagu töötasid sel alal. Nüüd kus revüü on välja suremas leidub näitlejaid viletsas seisukorras. Paremud muidugi otsisid teise ala kas operetti ehk komöödiasse, kuid on paljud kes ka sellega hakkama ei saa.

Komöödia on mis omab oma kindla koha. Ka pole imestada, sest terve Brasiilia kohta on ainult mõned üksikud komöödia kompaniid linnades, — nagu Rio, kus elab mitu miljoni inimest ja S. Paulo ka oma pooleteise miljoni elanikuga, võivad kompaniid töötada ainult mõned kuud ja siis jälle ringreisule!

Publikum on siin väga imelik. Keegi ei või arvata mis temale meeldib! Täna see ja homme teine, ning tahavad alati midagi uut ennenägematut, kuid mis on meie aastasajal veel nägemata?

Revüüs on tehtud suurepäraseid lavastusi, ühe sõnaga, jumalikke asju — kuid seal tuleb üks hullumeelne ja ütleb, et kinos olla näinud palju paremat ja rikkalikumat lavastust. Siis muidugi on juba parem vaikida, sest kes hakkab vasikaga võidu jooksmas.

Opereti jaoks puuduvad tegelased. Mõningad kes siin on — on kas itaallased ehk teised eurooplased. Brasiillased pole veel jõudnud otsusele et opereti näitleja

peab oskama laulda, tantsida ja näidelda. Siin, kes laulab, ei tantsi ja kes tantsib ei laula — näitlemisest rääkimata. Nii, et opereti kompaniid sõidavad alati väljast siia üheks hooajaks, näituseks: Itaalia, Prantsuse ja isegi Austria opereti-kompaniid on siin etendusi annud.

Ka dramaatilisi kompaniisi käib siin sagedasti. Iga aasta tulevad 2—3 välismaa komöödiat. Viimane, mis töötas Rios - Municipal teatris oli üks Inglise kompanii ja lavastas huvitavaid ja moodsaid tükke.

Kõige tähtsamaks sündmuseks teatri alal peetakse siin „Temporada Official” Municipal teatris - Rios ja ka S. Paulos, mis algab iga aasta Juulis või Augustis. Selleks hooajaks sõidavad kõik ilmakeelsad ooperilauljad ja ka tantsijaid. Need edendused on ainult teatud publikule, sest mitte igauks ei osta pääsetähte, mis maksab 100 milli ehk rohkem.

Läinud hooaeg oli suurepärane. Peal Itaalia ooperi trupi tuli üks grupp saksa lauljaid kes laulsid Wagneri ooperisi, ja balletti grupp Serge Lifar'iga nii, et kui kutse sain töötada sel hooajal - oleks heameelega lakke hüpanud! Lauludest olid: Lili Pons, Tito Scipa, Gina Signa, Ebe Siignani, Marcato ja palju teisi.

On olemas veel üks ooperi hooaeg mida kutsutakse „Temporada Popular”. Sellele etendusele võivad juba minna suurem jagu publikumi - sest hinnad on enam vähem rahuldavad. Kuid siiski üks lihttööline ei või unistadagi ooperietendusest. Sel hooajal laulavad palju Brasiilia lauljaid.

Ainuke teater, mida valitsus toetab on teater Municipal Rios ja S. Paulos, kuid Rio oma on palju paremal jarjel. Seal on oma orkester, laulukoor - laulukool ja tansukool, mille juhatajateks paremad jõud on valitud. Laulukoolis õpetab maestro Ruberti üks paremaid kogu Brasiilia lauluõpetajatest ja balettkooli director on Maria Oleneva, endine esimene ballerina Anna Pavlova kompaniis. Sel aastal avati uus komöödia-teater mida ka valitsus toetab ja ka teatrikool.

Nii on teatri elu Brasiilias kirjeldatud mõne reaga.

Suur on igatsus Eesti teatri järgi!
S. Paulo, 30-1-35.

Johannes Lindberg.

22. detsembril l. a. korraldas S. P. E. S' Uus Kodu suurejoonelise jõulupidu. Ettekan-
deks oli laste näitemäng „Juku Jõuluseik-
lused” mis hiilgavalt kordaläinuks võib pi-
dada. Jõulupuu säras jagati lastele ja vanadele
traditsioonilise kombe järgi kingitusi milliste
jagamisel Jõuluvana (hr. Maaros) omis lõbu-
sais noomituis palju ja ülevat tuju rahvale
tekitas. Jõulu pidud on Brasiilia eestlastele
üheks suuremaks traditsiooniliseks kokku

voolemiseks saanud. Kui mitte muul ajal,
siis jõulu (ka E. V. aastapäeval) võid kohata
sõpru ja tuttavaid kindlasti, siis ei taha
küll ükski eestlane sealt puududa. Einelaus
leidub siis alati kõige eestipärasemaid toite
ja jooke. Möödunud korral ei puudunud isegi
eesti oma kodu tehtud „kapa kali”... Ulevas
meeleolus möödusid meiegi jõulud Brasiilias...

Pildil võime näha kõiki jõulukuuse ja
jõuluvana ümber lõbusamas meeleolus.

Poks

Primo Carnera, endine raskekaalu ilma-
meister poksis, külastas oma L. Ameerika
võistlus-turneel ka Brasiiliat. Saabudes Ar-
gentiinast, Carnera võistles São Paulos Ka-
naada neegri Celis Harrys'ega, keda võitis
k-o-tiga 7 roundil. Nimetatud võistlus ei
pakkunud poksiharrastajatele vähematki nau-
dingut just neegri viletsa esinemise tõttu.

Suurima huviga oodati Carnera järgmist
võistlust Rio de Janeiros, kus temale vasta-
seks oli kutsutud, kui L.-Ameerika parim
poksija, eestlane Ervin Klausner. Ervin

Klausner on L.-Ameerikas, eriti siin, Bra-
siilias, vana tuttav ja poksipubliku lemmik.

Viimasel ajal võistles Klausner Chilis, kust
saabus Brasiiliasse lennukil, et võistelda en-
dise ilmameistriga.

Enne ja pärast võistlust töivad Brasiilia
lehed temast kiitvaid artikleid, millest näh-
tub kui suur populaarsus temal siin on, vaa-
tamata tema viieaastase äraoleku peale.

Siinjuures toome mõned väljavõtted aja-
lehtedest.

Rio de Janeiro poksi nädalaleht „Ring” 17. jaanuaril kirjutab:

Klausner hiilgab.

Isik, kes sellest huvitatud oli, et Ervin Klausner sõidaks Riosse pühapäevaseks lõpuvõistluseks Primo Carneraga, oli eestlase esitaja Leon Jucewicz.

Seega et on võitnud kõik raskused ja täitnud oma soovi, näha Klausneri Rio poksiringsis itaalia hiiglase vastu, Leon Jucewicz on rahuldatud.

Ja nõnda on endisel ilmameistril Rios tema L.-Ameerika parim vastane.

Oli väga loomulik meie soov, temalt eelseisva võistluse kohta midagi kuulda saada. Olles Ervin Klausneriga alalises kontaktis, Leon võis meie lehe kaudu oma arvamist avaldada selle sensatsioonilise võistluse üle, mis huvitab kõiki brasiilia sportlasi.

Tema, tundes eestlase praeguseid võimeid, avaldas oma arvamist tema esitatu ja endise ilmameistri vahelise võitluse üle.

Rios Primo Carneral saab olema tema parim võistlus L.-Ameerikas, tema vastane, kuigi mitte rahvusvahelise kuulsusega, on siiski vääriline vastane.

Klausner on tubli noormees ja on oma karjääri tipul. Tema edu pühapäevasel võistlusel võib temale kuulsust ja rahvusvahelist tunnustamist tuua ja see on käesoleval momendil suurema tähtsusega, kui suurim saadav aineeline tasu. Ja see on eestlase sihiks.

Võit Carnera üle on minu julgeim ennustus, kuid ei tohi seda kinnitada, sest see oleks endise ilmameistri alahindamine

Uht asja võin kinnitada. Et võita Klausnerit' peab Carnera end kokku võtma, sest Klausner astub ringi ainult ühe mõttega: Kasutada seda haruldast juhust et, sellega astuda esimene aste ilmakuulsuse redelil.

Primo Carnera ja Ervin Klausneri vaheline võistlus, mis pidi peetama 20. jaanuaril kuid halva ilma tõttu edasi lükati, peeti 22. jaanuaril. Võistluse kohaks oli valitud Rio parima jalgpalli-klubi „Fluminense” mänguväli, mis mahutab kuni 50.000 pealtvaatajat. Võistluseks oli kogunenud ligikaudu 40.000 pealtvaatajat.

Esimesena ilmus ringi Ervin Klausner ja vähe hiljem ilmus Primo Carnera. Mõlemad võeti vastu valju aplausiga. Kui võistlejad kõrvu asetatakse, ei jõua pealtvaatajad tagasisuruda imestushüüet, sest Klausner paistis Carnera kõrval päris lapsena, sest nende vahe oli nii suur.

Võistlus algas Klausneri ägeda pealetungiga kuid Carnera on haruldase vastupidavusega. Klausner, kuigi füüsiliselt nõrgem, ilmutas haruldast vastupidavust. Klausner tungis kogu aeg peale jagades hoope Carnerale kes omalpoolt samaga vastas. Neljandal ringil teeb Carnera skandaalse „foul'i”. Olles tabatud näkku kahest „swingist”, haaras kinni Klausneri, heitis teda enesest eemale ja andis veel hoobi. Vahekohtunik tegi Carnerale märkuse. Viiendal ringil alustas Carnera ägedat pealetungi. Kuuendal ringil oli Klausner juba niivõrd väsinud et suutis veel ainult kaitseda. Olles uimane hiiglase hoopidest langes Klausner nõõridesse, hiiglane ligines temale ja andes veel uusi hoope. Vahekohtunik algas lugemist ilma et oleks sundinud Carnerat eemalduma. Klausner andis käega märku loobumiseks kuid sellest hoolimata loeb vahekohtunik kümneni ning tunnistas Carnera võitjaks tehnilise k. o.

Klausneri raskus 87 kg., pikkus 185 cm., kael 45 cm., rind 124 cm., väljasirutatud kätte vahe 193 cm., vanadus 27 aast..

Carnera raskus 126 kg., pikkus 202 cm., kael 50 cm., rind 122 cm., kätte vahe 215 cm. vanadus 26 aast.

Juhime lugupeetud „Meie Kodu“ lugejate tähelepanu toim. uuele
 aadressile : Rua Conde de Sarzedas, 170, - kirjad, Caixa
 Postal, 3530, S. Paulo - kuhu on praegu
 koondatud ka talitustööd

„Vedelvorst” „Uus Kodu” näitelaval

9. Detsembril lavastati esmakordselt S. P. E. S. Uus Kodu laval H. Raudsepa 4 v. komöödia „Vedelvorst” meie vanemate ja paremate lava jõude ettekandel nagu pr. Pensa, pr. A. Shults, hr. K. Maaros E. Näpp, A. Leilov, E. Anderson ja prl. Erna

Liba. Viimane esines küll alles teistkordselt laval, kuid näitas igati hääd mängu ja anderrikkust. Dekoratsioon mis valmistud hr. Zirk'ilt andis ettekandele tuntavat mõju kordaminekuks. Etteütlejaks oli ka vilunum ja parim mees hr. G. Ramm.

Kas lähme 1938 a Eesti laulupidule?

See on küsimus mis pakitseb iga Eestlase hinges, kõik kes on kaugel oma kodumaast, tahaks jälle ükskord tunda oma jalge all Eestimaa pinda, hingata kodumaa kaasiku või männiku aroomi, tunda ennast ümbritsetud loodusest mis on omane su vaimule.

Olgu see kes tahes, emake-maa kutsub sind alati ja kõigi välis-eestlaste soov on, kas või üks ainus kordgi ennast tunda jälle oma ema rüpes, et seal oma vaimu karastada ja siis... kui saatust oma valjusega tahab sind jäädavalt eemaltada su kodust, leiad omale troosti ja rahuldud vaid mälestusega mida töid kaasa kui külastid oma kodu.

Mõeldes aga praeguseid raskusi mis on takistuseks, nii paljudki peavad oma pala-

vamad soovid jätma ainult sooviks. kurbtuses ohtes, tahtmatalt veereb mõni igatuse pisar palgele instinktiivselt kirud oma saatust ja sunnid end rahule.

Kuid kas on siis täiesti võimata külastada oma kodumaad? Kas ei ole pääseteed et üles saada kõigist raskustest?

Muidugi kõige tähtsam osa suuremal jaol eestlastel on reisi kulu, sest see on ju paljudele väga raske ütelda, kuid mitte võimata?...

Möödunud aastal valiti S. Paulos Laulupeole sõitu organiseeriv komisjon, kelle kohuseks on sõitu organiseerida ja leida tee mis võimaldaks suuremal hulgal lõbureisust osavõtta. Siiaajani oleme töötanud ja tegutsenud oma võimalust mööda, tehes kihutustööd oma sõprade keskel, püüdes kaasa tõmmata kõiki keda vähegi huvitab

kodumaa ja on tahtmist teda külastada.

Pöörame palvega kõigi eestlaste poole kes tahaks külastada oma kodumaad et meile kaasa aitaksid ja ühtlasi püüaksid selgeks teha neile eestlastele kes arvavad et on võimatu sõita ja n. e.

Uksikult sõita osutub loomulikult raskeks, kuid hulgana saab sõidupileti palju odavamalt. Mis puudub summasse siis on see tõsiselt suur küllalt, kuid iga üks kellel vähegi tahtmist on, võib selle summa kokku hoida ilma suurema pingutuseta. Kui iga päev kokku hoida üks milreis, teeb see aastas 365 milreisi ja veel kolme puuduva aastaga 1:095 milreisi. See summa loodetavasti tasub ära edasi-tagasi sõidu kui minna hulgana.

Märtsi kuu 23 mal päeval organiseerib korraldav komisjon suurejoonelise piduõhtu, haruldase revue eeskavaga, milles esinevad meie paremad elukutselised ja asjaarmastajad artistid mitmesuguste ettekannetega, nagu solo, duet, trio, kvartet ja koorilauludega: muusikaliste paladega ja nalja ettekannetega. Eeskava organiseerijaks on komisjoni esimees h-ra August Lepikson.

Piduõhtu puhaskasu läheb komisjonile organiseerimise kuludeks ja ülejääk saab antud neile, kellel ei olnud võimalik tervet summat kokku hoida sõidu päevaks.

Palume kõiki eestlasi kes sõidust huvitud ja selleks on juba hakkanud raha korjama, endid ülesanda järgmistele komisjoni liigetele: Aug. Lepikson, A. Aur, Joh. Toom, J. Kulpas, V. Kurik. Ühtlasi palume kõiki eestlasi sellel päeval oma poolehoiuga kaasa aidata.

Eestlased, näitame et ka meis on ühistunnet ja isamaa armastust, et ka meie soontes voolab seesama Kalevite veri, mis kõigil kodumaal viibijatel õdedel ja vendil. Oleme ju sama Taara lapsed kui teised eestlased, meie kõikide hinges põleb ühine isamaa armastuse tuluke. Vennalikult teine teisele kätt andes tahame 1938. aastal küllastada oma ilusat isamaad, et laulupeol endi hingeisse voolata Vanemuise võluvaid viise.

Laulupeo sõitu organiseeriv komisjon.

ÕIENDUS.

„Meie Kodu” nr 3-es on Senior'i kirjutises „Eesti ja Välisest” juhtunud eksitavad trükivead, mida palume lahkelt paran-

dada. Lehek. 17, paremal veerul alt 4 rida on sõnad „seitsmendast ilmajaost”, peab olema „seitsmendast ilmajõust”.

Ka sama kirjutise lõppu palume parandada järgmiselt... mida Shakespeare Hamleti suu läbi Roosenkrantsile ütles, sellepärast, ettevaatust ja veel kord ettevaatust.

Eelteated

17. märtsil kell 7 õhtul peetakse S. P. E. S. „Uus Kodu” aasta peakoosolek. Seltsi juhatus palub koosolekule ilmuda kõiki seltsi liikmeid.

Päevakorras:

1. Koosoleku juhatuse valimine.
2. Aastase tegevuse aruanne.
3. Kassa aruanne.
4. Revisjoni kom. aruanne.
5. Seltsi tegevuse eelarve koostamine.
6. Uue juhatuse ja revisjoni kom. valimine.
7. Pühapäevakooli küsimus.
8. Läbirääkimised.

Koosolekust võivad osavõtta ka mitte-liikmed- eestlased.

2. ja 4. märtsil korraldakse seltsi ruumides suurejooneline karnevaali pidustus sellekohaste lõbustustega algus kell 21.

3. ja 5. märtsil - Karnevaalipärased matineed, kella 15 kuni 18.

10. märtsil korraldakse einelaua väljapakumine kell 7 õhtul. Pakkumised palutakse ühes 150\$000 kautsjoniga ära anda seltsi juhatusele kuni väljapakumise õhtuni.

9. märtsil mängitakse publiku soovil teistkordselt H. Raudsepa 4 v. komöödia „Vedelvorst”.

S. P. E. S. Uus Kodu näite osakonnal on ette nähtud huvitav ja harukordne kava:

Aprilli kuu esimestes päevades kavatakse ette kanda J. Lindbergi 3 v. operett „Aguli laulik” autori isiklisel juhtimisel. See on esimene juhused kus võime nautida omas seltsimajas oma autori ja oma jõudude ettekandel huvitavamat operetti. Kindlasti ei saa ükski „Uus Kodu” liige ja kohalik eestlane sel puhul puuduma.

Järgmise ettekandena kavatakse lavastada draama „Vare”, mis jällegi üks parimaist saab olema. Nii on meie teatri sõpradel oodata paremat ja unustavamat ikka järjest rohkem ja rohkem.

MEIE KODU

üksikute numbrite müük ja tel-
limiste vastuvõtmine São Paulos—
Rua Conde de Sarzedas, 170

*Eesti Selts "Uus Kodu"
einelauapidaja.*

TINTURARIA E LAVANDERIA „PARIZ”

KUIV PESEMININE. Keemiline kangaste kui ka naiste- ja meesterahva riiete värvimine igasugustes värvides.

Meesterahva valgete ülikondade tärgeldamine ja pressimine.

TEEB KÕIKI RÄTSEPA TÖID. OSTAB JA MÜÜB PRUUGITUD RIIDEID.
PUHASTAB JA VORMIB MEESTERAHVA KÜBARAID JA MÜTSE.

Valter Kivi

RUA CAPITÃO THIAGO LUZ, 83

SANTO AMARO

Estado de São Paulo — Brazil

VÄLISEESTLASTELE

SOOVITAB EESTI
KIRJANDUST
SUURES VALIKUS

A. Keiserman'i

RAAMATU KAUPlus

TALLINN, ESTONIE

Kinga tän. 6/8

Post kast 434

NÕUDKE HINNAKIRJE

Esimese järgu riidevärvimise
töökoda

TINTURARIA „ALLEMÃ”

Omanik eestlane:

Karl Vischnevsky

Töökoda:

AVENIDA ADOLPHO
PINHEIRO, 309

Telef, 1-6-5, Santo Amaro

Osakond: LARGO 13 DE MAIO, 123.
SANTO AMARO

Eriala:

Igasuguste kangaste ja riiete
värwimine ja puhastamine.
Töö kiire, korralik ja hea.

EHITUSKIVID

MAKSUTA

Maade müük järelmaksuga ilma sissemaksuta 9\$000, 11\$000, 12\$000
kuni 20\$000 kuumaksuga

Müük järgmistes Villades: Villa Mazzei; Villa Nova Mazzei; Villa Nilo; Villa Nelson; Villa Milton; Villa Léo; Villa Victorio ja Villa Ede. Nimetatud Villad asuvad kõik Tramway Cantateira läheduses (Ramal de Guarulhos) Kõikjal Auto-omnibusi ühendus (Väljasõidu koht Largo Paysandú) Nimetatud Villades on: elekter, koolid, aptekid, j. n. e.

Uksikasjalisi informatsioone saab

“ESCRYPTORIO MAZZEI”

RUA 11 DE AGOSTO N. 5 sobr.

ehk Avenida Mazzei N. 300 (Villa Mazzei jaama lähedal)

ANNAME 100\$000

sellele, kelle soovitusel müüme ühe lote

Kui soovite, et Teie tervis ei raueks,
siis tulge

VIHTLEMISE SAUNA

mis on avatud igal neljap. reedel, laup.
ja pühapäeval kella 10-est — 22-ni,
hind 2\$500.

Sealsamas vannid, avatud igapäev
kella 10-est — 22-ni, hind 2\$500. (üks
tund).

Kui soovite vabaneda üleliigsest ras-
vast, valudest kehas, siis laske masseeri-
da saunas. Sellel alal töötab *spetsialist*
— odava hinna eest.

Rua Tenente Penna, 29

BOM RETIRO

PAUL VELTSON

Bonde, 55. — Casa Verde.

SUITSETAJAD!

Hääd, maitsevat ja odavat suitsu,
mis ei tee kahju hingamise elundeile,
saab ainult see, kes tarvitab hülsidega
paberosse, varustatud nikotiini filtreeri-
va vatiga.

Paberossid võib igaüks oma maitse-
kohasest tubakast ise valmistada, sell-
kohase masinaga, mis maksab ainult
1\$000 ; hülsid — 100 tükki — 600 reisi;
1000 tk. — 4\$500. Sisemaale — 1000 tk.
— 6\$000. Suitsupaber “Paris”, 100
raamatut — 12\$000.

Nõudke külmade jookide joomiseks
meie puhastatud ölekõrsi, mis hoiavad
hambaid külma joogi hävitavast mõjust.

Sellega hoiate kokku hamba ravitse-
miskulud.

CASA GENNY

Rua São Caetano, 208 - S Paulo